

LEÍRÁS

A Lovász Irént bemutató szövegek rendre olyan benyomást keltenek, mintha két kiváló, de különböző emberről szólnának: az énekesként csodás szólóalbumokat jegyző előadóművésről, valamint a néprajztudományban akadémiai fokozatot szerző kutatóról. Ez a megközelítés néha talán indokolt, a szerző tanulmánykötete olvastán azonban egészen bizonyosan elhagyható. Lovász Irén tudósként is sokszor épp azoknak a kérdéseknek ered a nyomába, amelyek művészként is foglalkoztatják. Szép példa erre az archeoakusztika új tudományának szentelt kiemelt figyelme, amely a szakrális terek és a kultikus helyek hanghasználatát vizsgálja – de az is, ahogy ezt a kutatási irányt követve saját művészi inspirációhoz is meg tud érkezn: a pécsi székesegyház altemplomában vagy a budapesti Szent István Bazilikában adott koncertjeit is a szakrális kommunikáció elméleti közegében tudja értelmezni. Ahogy a népdalénekes Lovász Irén elsősorban a koncertjein képes átadni a személyiségéből áradó varázslatot, úgy néprajzkutató énje sem szobatudós csupán, hanem a kutatási terepeken mozogva is maradandót tud alkotni. Művészként a gyógyító hangok előadójaként vált legendássá, tudósi karakterét úgyszintén egyfajta gyógyító tulajdonság, a megértő figyelem hatja át. E kötet olvasása közben mi is együtt mozoghatunk vele az általa leírt szellemi pályákon és a Gyimesektől Garam mentéig terjedő izgalmas kutatóútjain. Ez a kötet azoknak ajánlható, akik a magyar népi műveltség, a kulturális antropológia vagy akár az archeoakusztika kérdései iránt leginkább abban a keretben érdeklődnek, amelyet a tudós és a művész Lovász Irén rendkívüli egyénisége együtt, egyszerre jelöl ki – azokat a belső hangokat követve, amelyek benne élnek, de amelyek minket is fellelőket nyitogató felismerésekkel ajándékozhatnak meg.

Lovász Irén a néprajztudomány kandidátusa (MTA, 1995), a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának egyetemi docense (2010-től). A Művészettudományi és Szabadbölcsészeti Intézetben, valamint a Társadalom- és Kommunikációtudományi Intézetben tanít. *Szakrális kommunikáció* című könyvét (2002, 2011) paradigmaváltónak tartja a szaktudomány, sokat hivatkozott egyetemi tankönyv lett. Lovász Irént azonban mint a Kossuth-díjas érdemes művészt ismeri a nagyközönség, aki varázslatos énekhangjával, egyedi, újító, nagy sikerű hanglemezeivel, színpadi kisugárzásával lopta be magát a közönség szívébe és a magyar népzenei, világzenei élvonalba. Most megismerhetjük azt a tudományos, elméleti háttérrel is, ami a sok néprajzi, antropológiai terepmunkával, komoly elméleti, szakirodalmi felkészültséggel és terápiás gyakorlattal

előadóművészi pályája mögött áll. Kiderül, hogyan erősíti egymást tudomány és művészet, katedra és színpad. Több évtized tudományos pályájának ívét ismerhetjük meg korábban már szakkönyvekben publikált vagy most először megjelenő tanulmányokból. Lovász Irént a határátlépés és területek újszerű összekapcsolása jellemezi. Nemcsak a művészi műfajok határait, de a tudományos diszciplínák közti határokat, sőt művészet és tudomány közti határokat is feszegeti. Ez a tanulmánykötet bepillantást enged a hanggal, a lélekkel és a hagyománnyal foglalkozó több évtizedes kutatásaiba. Széleskörű érdeklődése kiterjed a művészetelmélet, a folklorisztika, a vallásantropológia, a zeneantropológia, a zeneterápia, az akusztikus ökológia, az archaeoakusztika és a hagyománypedagógia területeire, integrálva kimagasló előadóművészi pályáját tudományos és pedagógiai hivatásával.